

⁶ Цивільний кодекс України : Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV (Редакція станом на 02.08.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/435-15

⁷ Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України 12 липня 2001 р. – (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1, ст. 1) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2664-14

⁸ Генеральна угода про торгівлю послугами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/981_017/page2

⁹ Про договори споживчого кредитування : Директива Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу № 2008/48/ЄС // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/994_b19

¹⁰ Про наближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів щодо споживчого кредиту : Директива Європейського Союзу 87/102/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/994_350

Резюме

Мельник І.А. Правова природа договору споживчого кредитування.

У статті йдеться про договір споживчого кредитування не в контексті фінансових послуг, а як різновиду грошових зобов'язань. Автор критикує легальну концепцію фінансових послуг за її публічно-правове спрямування і пропонує ввести категорію «грошові послуги та відповідні зміни в чинне законодавство, а також вдосконалену дефініцію «договір споживчого кредитування».

Ключові слова: законодавство, договір споживчого кредитування, споживчий кредит, споживачі.

Резюме

Мельник І.А. Правовая природа договора потребительского кредитования.

В статье говорится о договоре потребительского кредитования не в контексте финансовых услуг, а как разновидности денежных обязательств. Автор критикует легальную концепцию финансовых услуг за ее публично-правовое направление и предлагает ввести категорию «денежные услуги» и соответствующие изменения в действующее законодательство, а также усовершенствованную дефиницию «договор потребительского кредитования».

Ключевые слова: законодательство, договор потребительского кредитования, потребительский кредит, потребители.

Summary

Melnik I. Legal nature of the consumer credit agreement.

The article deals with the consumer lending agreement not in the context of financial services, but a kind of monetary obligations. The author criticizes the legal concept of financial services for its public-law direction and proposes to introduce the category of «money services» and the corresponding changes in the current legislation, as well as an improved definition of a consumer lending agreement.”

Key words: legislation, consumer credit agreement, consumer credit, consumers.

УДК 347.43:347.72.045

В.О. ХОМЕНКО

Вікторія Олександрівна Хоменко, аспірант Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ПРИПИНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА

Рішення про припинення господарського товариства є обов'язковою передумовою проведення відповідної процедури (ліквідації або реорганізації юридичної особи). Разом із тим підходи до визначення правових наслідків прийняття відповідного рішення у юридичній науці різняться.

Особливості управління юридичною особою, щодо якої прийнято рішення про її припинення, визначені ст. 105 ЦК України¹. Основною проблемою є визначення обсягу цивільної правосуб'єктності юридичної особи у випадку прийняття рішення компетентним органом про її припинення. Зокрема, інтерес становлять питання щодо можливості укладення юридичною особою правочинів, можливість виступати засновником (учасником) інших юридичних осіб, можливість бути позивачем/відповідачем у суді у випадку прийняття рішення компетентним органом про припинення такої юридичної особи.

Обмеження права ліквідатора формулою «все, що необхідно для ліквідації» було відоме ще дореволюційному законодавству². К. Жудро зазначав, що саме такою була позиція арбітражних органів на початку ХХ ст., вказуючи, що ліквідаційна комісія – це тимчасове правління, що продовжує роботу «нормального» правління, проте має спеціальне завдання – ліквідувати відповідне підприємство. У контексті викладеного

визначалися наступні завдання ліквідаційної комісії: 1) точне визначення активів та пасивів підприємства; 2) розшук, оцінка та реалізація майна; 3) стягнення боргів підприємства; 4) складення ліквідаційного балансу; 5) розробка плану ліквідації підприємства; 6) забезпечення прав кредиторів та виконання зазначеного плану.

Аналогічну позицію підтримував Д.В. Ломакін, на думку якого метою діяльності ліквідаційної комісії є не забезпечення нормального функціонування акціонерного товариства шляхом здійснення управлінських або контрольних функцій, що є характерною ознакою для органів товариства, а організація та проведення процесу ліквідації. Схожі міркування висловлювались також М.Венеціановим, Д.М. Генкіним, А. Квачевським, В.Б. Філатовим, Е.Н. Штанделем³.

Таким чином, факт обмежень прав або функцій ліквідатора (ліквідаційної комісії) не викликає сумнівів. Водночас питання правової природи таких обмежень має дискусійний характер у юридичній науці. При цьому практична необхідність їх визначення полягає, зокрема, у мінімізації ризику комерційної діяльності, яка здійснюється юридичною особою (в особі ліквідаційної комісії)⁴.

У контексті зазначеного інтерес також становлять питання щодо можливості юридичної особи, стосовно якої прийняте рішення про припинення, вчиняти правочини, відкривати філії та представництва, отримувати дозволи на провадження окремих видів господарської діяльності тощо⁵.

У правових нормах, якими регулюється діяльність ліквідатора (ліквідаційної комісії), зазначені обмеження розкриваються, здебільшого, або через поняття «обмеження (часткове позбавлення) правоздатності (дієздатності)»⁶, «зміна обсягу правосуб'єктності підприємства»⁷ або через поняття «визначення функцій ліквідатора (ліквідаційної комісії)»⁸.

На думку Н.С. Кузнецової та А.С. Довгерта, юридичні особи, як і інші учасники цивільних правовідносин – фізичні особи, мають правоздатність та дієздатність. Водночас ці властивості характеризуються певною специфікою. Так, у юридичної особи правоздатність і дієздатність виникають одночасно з моменту її створення та припиняються так само одночасно з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення. Тому для юридичних осіб розмежування цих категорій, як правило, не має значення⁹.

Для цілей даного дослідження доцільним вбачається визначення співвідношення категорій «обмеження правоздатності господарського товариства» та «функції ліквідатора (ліквідаційної комісії)».

Відповідно до ч. 2 ст. 91 ЦК правоздатність юридичної особи може бути обмежена лише за рішенням суду. Чинним законодавством України визначені випадки прийняття відповідного судового рішення. Зазначимо, що припинення юридичної особи може відбуватись і без судового рішення: на підставі рішення власне юридичної особи, Антимонопольного комітету України тощо).

Можемо констатувати, що у контексті досліджуваної проблематики обмеження повноважень ліквідатора (ліквідаційної комісії) не є принципово відмінними від обмежень, яких зазнає юридична особа внаслідок прийняття відповідного судового рішення. Таким чином, обмеження функцій ліквідатора (ліквідаційної комісії) не можуть визначатись обмеженнями правоздатності.

Зазначимо, що окремі правопорядки визначають припинення юридичної особи не як підставу припинення її правоздатності, а як підставу обмеження її правоздатності¹⁰.

Законодавство не обмежує правоздатність юридичної особи, рішення про ліквідацію якої прийнято: у випадку прийняття рішення про ліквідацію юридичної особи повноваження виконавчих органів такої юридичної особи переходять до ліквідаційної комісії функції якої обмежуються діями, необхідними для завершення ліквідації відповідної юридичної особи.

Крізь призму поняття «права та обов'язки» А.В. Габов розкриває зміст повноважень (функцій) ліквідаційної комісії. На його думку, діяльність ліквідатора не має виключно організаційного характеру і, відповідно, існує необхідність чіткої правової регламентації прав та обов'язків таких осіб. Водночас, якщо права ліквідатора (ліквідаційної комісії) безпосередньо слідує з повноважень органів, які вони заміщують, визначення обов'язків ліквідатора (ліквідаційної комісії) є більш складним завданням¹¹.

Оперуючи поняттями «прав» та «обов'язків», А.В. Габов визначає конкретні дії, які має право (або обов'язок) здійснювати ліквідаційна комісія (ліквідатор). Зокрема, зазначається про обов'язок ліквідаційної комісії здійснювати поточну діяльність юридичної особи, що ліквідується. Разом із тим невирішеним залишається питання обсягу такої діяльності. Проблемним питанням вбачається здійснення ліквідаційною комісією діяльності, заради якої створювалась юридична особа. На думку А.В. Габова, здійснення зазначеної діяльності суперечить меті та цілям діяльності ліквідатора¹². Водночас допускається здійснення іншої поточної діяльності, необхідної не лише для проведення ліквідації, а й для підтримання життєдіяльності організації до її юридичного припинення.

Зрештою, А.В. Габов доходить висновку, що поточна діяльність юридичної особи, яка ліквідується, здійснюється ліквідатором тією чи іншою мірою до моменту подання заяви про внесення запису про припинення відповідної юридичної особи компетентному органу державної влади¹³.

Іншими обов'язками ліквідаційної комісії визначаються: 1) виявлення усіх кредиторів юридичної особи, що ліквідується; 2) виявлення боржників; 3) повідомлення інших (крім кредиторів) осіб у випадках, встановлених законом, про заходи, що здійснюються юридичною особою, яка ліквідується, а також про деякі факти, що були виявлені під час їх здійснення; 4) визначення майнової маси, яка належить юридичній особі на різних правових титулах; 5) своєчасне визначення ознак неспроможності та звернення до суду з відповідною заявою¹⁴.

Випадки обмеження правоздатності юридичної особи потребують уточнення.

Крізь призму видів діяльності розглядає обмеження правоздатності юридичної особи Н.О. Юрченко, на думку якої обмеження правоздатності господарських товариств можуть застосовуватись *лише* у частині здійснення ними конкретного виду діяльності (наприклад, для здійснення якого необхідним є отримання спеціального дозволу, ліцензії тощо)¹⁵. Вбачається, що означене розуміння підстав обмеження правоздатності господарських товариств виключає застосування вказаного інституту до правових наслідків прийняття рішення про припинення господарського товариства.

Разом із тим діяльність господарського товариства на підставі спеціального дозволу або ліцензії також розглядається крізь призму різних понять – «обмеження правоздатності» та «спеціальна правоздатність»¹⁶, які не є тотожними юридичними категоріями. Зазначимо, що спеціальною правоздатністю наділяються переважно юридичні особи, діяльність яких не спрямована на одержання прибутку (для підприємницьких юридичних осіб притаманною є загальна правоздатність)¹⁷.

Можемо констатувати, що правоздатність господарського товариства припиняється з моменту внесення запису про його припинення до єдиного державного реєстру. Підтвердженням означеної вище позиції є положення ч. 4 ст. 91 ЦК України. Таким чином, обмеження ліквідатора (ліквідаційної комісії) не варто розглядати як обмеження правоздатності юридичної особи. До того ж, цивільне законодавство взагалі не містить поняття «обмеження правоздатності».

Значний інтерес становлять критерії визначення ефективності та правомірності дій ліквідатора (ліквідаційної комісії) при припиненні відповідного господарського товариства.

На думку С.С. Дуканова, такими критеріями (принципами) є: 1) захист прав юридичної особи; 2) ефективне «закриття справ» юридичної особи, що ліквідується; 3) раціональне використання та реалізація майна, належного такій юридичній особі; 4) обмеження прав вищого органу управління юридичної особи (що обґрунтовується природою правовідносин, які виникають у зв'язку із ліквідацією юридичної особи)¹⁸.

Беззастережно прийняти означену вище позицію доволі складно, оскільки йдеться про низку оціночних категорій, що може призвести до створення перешкод у діяльності ліквідатора (ліквідаційної комісії).

Викликає сумнів позиція щодо необхідності обмеження права ліквідатора (ліквідаційної комісії) укладати правочини від імені юридичної особи, яка припиняється¹⁹. Відповідні правочини можуть укладатись з метою захисту прав та інтересів кредиторів господарського товариства, що ліквідується, а також власне господарського товариства (наприклад, укладення договорів про представництво господарського товариства, що ліквідується, у суді з метою захисту майнових прав останнього).

Отже, здійснення господарської діяльності, отримання нових ліцензій та дозволів, участь у публічних закупівлях тощо господарським товариством, яке перебуває у стані припинення, вбачається неприпустимим з огляду на те, що такі дії: 1) безпосередньо не охоплюються компетенцією ліквідатора (ліквідаційної комісії); 2) спрямовані на розширення сфери комерційної присутності на відповідному ринку; 3) мають на меті виникнення нових обов'язків і, відповідно, нових кредиторів для такого господарського товариства²⁰. Разом із тим існує ряд винятків із означеного вище загального правила.

Підкреслимо, що з моменту подання відповідному реєстратору документів, які підтверджують призначення ліквідаційної комісії (ліквідатора), як правило, не допускається державна реєстрація змін до статутних документів юридичної особи, що ліквідується, а також державна реєстрація юридичних осіб, засновником яких виступає юридична особа, яка ліквідується. Також забороняється державна реєстрація юридичних осіб, які виникають внаслідок реорганізації юридичної особи, яка ліквідується. Повідомлення про ліквідацію є підставою для фіскальних органів для проведення перевірки, яка призначається незалежно від часу та предмету попередньої перевірки²¹.

В юридичній літературі також висловлювалися позиції, згідно з якими рішення про ліквідацію не зумовлює зміни правосуб'єктності юридичної особи, яка прийняла відповідне рішення²².

Зазначимо, що встановлення факту прийняття рішення про ліквідацію юридичної особи не становить значних проблем для заінтересованих осіб – відповідну інформацію можна отримати безпосередньо з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Вбачається, що законодавець штучно поділив наслідки прийняття рішення про ліквідацію юридичної особи та факт внесення відповідного запису до реєстру.

Можемо констатувати, що зміни правосуб'єктності юридичної особи щодо якої прийнято рішення про її ліквідацію, є невинуватливими. Означене вище пояснюється, на нашу думку, «косметичністю» змін правосуб'єктності юридичної особи. У викладеному контексті проблема полягає не у необхідності спрощення процедури отримання інформації реєстраційними органами, а у площині юридичного забезпечення обов'язку з проведення державної реєстрації рішення про ліквідацію юридичної особи, що на сьогодні не забезпечено судовим захистом (*тобто, є натуральним*).

Далі вважаємо за необхідне дослідити особливості правового положення ліквідатора (ліквідаційної комісії).

Правова природа комісії з припинення має розглядатись у контексті єдності правового розуміння різних форм органів, які можуть створюватись під час здійснення процедури припинення господарського товариства. До того ж, вбачається відсутність принципових відмінностей між ліквідаційною комісією, комісією з реорганізації тощо.

Зазначимо, що в юридичній літературі висловлювалися аргументи на користь створення додаткового тимчасового органу господарського товариства, який має формуватись на підготовчому етапі припинення юридичної особи шляхом реорганізації з метою ефективного захисту прав кредиторів при такому припиненні²³.

На нашу думку, початок процедури припинення має пов'язуватись із прийняттям відповідного рішення, адже тільки за умови волевиявлення товариства (у разі добровільного припинення) можуть мати місце юридично значимі наслідки.

Усталеною можна визначити позицію, відповідно до якої ліквідатор (ліквідаційна комісія) є основним учасником ліквідаційних правовідносин²⁴. Підстави для визначення ліквідатора (ліквідаційної комісії) як учасника правовідносин, що виникають при ліквідації господарського товариства, надає чинне законодавство. Так, абз. 2 ч. 2 ст. 1205 ЦК встановлює, що в разі відсутності у юридичної особи коштів для капіталізації платежів, які підлягають сплаті, обов'язок щодо їх капіталізації покладається на ліквідаційну комісію на підставі рішення суду за позовом потерпілого. Разом із тим, на нашу думку, ліквідатор (ліквідаційна комісія) не є самостійним учасником відповідних правовідносин, а діє виключно від імені господарського товариства, що ліквідується.

Отже, обґрунтованою вбачається пропозиція щодо виключення абз. 2 ч. 2 ст. 1205 ЦК України²⁵.

Значний інтерес становить визначення особливостей правового положення ліквідатора (ліквідаційної комісії). Зазначимо, що власне термін «ліквідатор» є доволі умовним, оскільки його функції можуть покладатися і на інших осіб²⁶. До того ж, у ЦК України йдеться про «комісію з припинення юридичної особи», яка поєднує ліквідаційну комісію та комісію з реорганізації.

Зазначимо, що власне факт здійснення управління господарським товариством третьою особою (ліквідатором у широкому розумінні цього терміна), є підставою надання пропозицій щодо доповнення ч. 2 ст. 92 ЦК України нормою, яка б дозволяла врахувати випадки здійснення цивільної дієздатності юридичної особи третіми особами (ліквідатором, компанією з управління активами, санатором тощо)²⁷.

Можемо констатувати, що означені вище зауваження необхідно сприймати критично з огляду на те, що згадана норма ЦК є загальною, і зазначення кожного суб'єкта, який є третьою особою для відповідної юридичної особи є винятком із загального правила. Перерахування «додаткових суб'єктів» у зазначеній загальній нормі потребуватиме визначення конкретних випадків відповідного представництва, підстав та процедури такого представництва з її особливостями тощо. Відповідно, виникатиме необхідність дублювання тотожних норм у різних актах цивільного законодавства. Вбачається, що норма ч. 2 ст. 92 ЦК цілком виправдано передбачає невичерпний перелік суб'єктів, які можуть здійснювати представництво юридичної особи.

Вважаємо за доцільне розглянути особливості суб'єктного складу ліквідаційної комісії. Чинне законодавство України дає змогу зробити висновок, що орган, який формує ліквідаційну комісію, може сформувати останню на власний розсуд. Така думка знаходить підтвердження і у науковій літературі²⁸.

Зазвичай склад ліквідаційної комісії формує відповідний орган юридичної особи. Водночас означений підхід є дещо спрощеним, оскільки такий орган переважно погоджується з проектом рішення, яке внесено на голосування іншим органом, який уповноважений на його підготовку. На нашу думку, такий підхід є цілком виправданим з огляду на те, що зазначені процедурні моменти зумовлені необхідністю визначення суб'єкта, який зобов'язаний запропонувати осіб, що будуть входити до складу ліквідаційної комісії.

Законодавством можуть встановлюватися обмеження щодо формування персонального складу ліквідаційної комісії (зокрема, обов'язковість погодження конкретних кандидатур з компетентними органами державної влади). Дана «традиція» має історичні витoki у радянському законодавстві²⁹.

Іншим дискусійним питанням у юридичній науці є питання співвідношення повноважень ліквідаційної комісії та суду у процедурі примусової ліквідації (на підставі рішення суду).

Зазначимо, що чинне цивільне законодавство не передбачає обмежень повноважень ліквідаційної комісії у випадках здійснення ліквідації на підставі рішення суду.

У контексті досліджуваної пролематики необхідно звернути увагу на окремі відмінності процедури призначення тимчасового адміністратора в порядку, визначеному ст. 78 Закону України «Про банки і банківську діяльність»³⁰, який, вочевидь, має спільні риси із ліквідатором господарського товариства. Так, відповідно до наведеної норми з дня призначення тимчасового адміністратора повноваження загальних зборів, спостережної ради та правління переходять до тимчасового адміністратора. Однак тимчасовий адміністратор має ширші повноваження, адже окрім функцій виконавчого органу господарського товариства, які здійснює ліквідатор (ліквідаційна комісія), тимчасовий адміністратор виконує невластиві останньому і значно ширші за обсягом функції вищого органу управління господарського товариства – загальних зборів учасників.

Варто згадати і про наукову дискусію з приводу віднесення ліквідатора (ліквідаційної комісії) до системи органів управління господарського товариства, що ліквідується³¹.

Важливість визначення правової природи ліквідатора (ліквідаційної комісії) вбачається і в тому, що віднесення (або невіднесення) ліквідатора (ліквідаційної комісії) до органів управління господарського товариства дасть змогу застосовувати (або не застосовувати) загальні норми, які регламентують діяльність органів управління господарського товариства, зокрема, норми про солідарну відповідальність органів управління юридичної особи (ч. 4 ст. 92 ЦК України)³².

Зазначимо, що у цивілістичній доктрині існують дві протилежні позиції щодо правової природи ліквідаційної комісії: 1) доцільність визнання ліквідаційної комісії органом управління юридичної особи та, відповідно, 2) відсутність означеної доцільності³³.

На нашу думку, більш обґрунтованим є віднесення ліквідатора (ліквідаційної комісії) до органів управління господарського товариства³⁴.

Значний інтерес становить і обсяг повноважень ліквідаційної комісії. У фахових дослідженнях висловлювалися різні позиції щодо обсягу повноважень ліквідатора: від його «всесильності»³⁵ до передання йому обмежених повноважень виконавчого органу господарського товариства (обмеженість полягає у тому, що повноваження виконавчого органу передаються тією мірою, якою вони відповідають цілям та завданням ліквідації господарського товариства)³⁶.

Про обґрунтованість передання ліквідаційній комісії повноважень виконавчого органу зазначає А.В. Габов. На його думку, зазначене зумовлюється історичними чинниками, адже і в дореволюційному законодавстві, і в законодавстві радянської доби ліквідаційна комісія займала місце саме виконавчого органу (правління) на період здійснення ліквідації, про що прямо зазначалось практично у кожному нормативному акті, який врегулював відповідні правовідносини³⁷.

При цьому А.В. Габов доволі критично висловлюється щодо таких повноважень ліквідаційної комісії, як «ведення справ», «управління справами», «завідування справами» тощо та визначає такі повноваження законодавчими анахронізмами та стандартами дореволюційного і радянського права³⁸.

Можна зробити висновок, що чинне законодавство не надає можливості поширювального тлумачення повноважень (функцій) ліквідаційної комісії, оскільки за загальним правилом йдеться про припинення повноважень лише виконавчого органу, а всі інші органи управління юридичної особи після призначення ліквідаційної комісії (ліквідатора) здійснюють окремі функції в процесі її ліквідації (зокрема, затвердження ліквідаційного балансу).

Отже, підхід, відповідно до якого до ліквідатора (ліквідаційної комісії) переходять лише обмежені повноваження виконавчого органу господарського товариства, вбачається більш обґрунтованим.

Окремої уваги у юридичній літературі заслуговує право ліквідаційної комісії (ліквідатора) виступати у суді від імені юридичної особи, яка ліквідується³⁹. Так, доволі неоднозначною є відповідь на питання щодо можливості оскарження ліквідатором (ліквідаційною комісією) рішення загальних зборів.

Досліджуючи особливості правового положення, правову природу та повноваження ліквідаційної комісії, слід зазначити і про момент припинення діяльності останньої.

Окремо зазначене питання чинним законодавством не врегульоване. Варто додати, що, виходячи із загальних норм про ліквідацію господарського товариства, моментом припинення діяльності ліквідаційної комісії (ліквідатора) є момент внесення запису про припинення господарського товариства до єдиного державного реєстру, адже з моменту внесення відповідного запису до реєстру ліквідаційна комісія (ліквідатор) просто не може бути уповноваженою на здійснення діяльності від імені ліквідованого господарського товариства.

Водночас невирішеними залишаються такі питання, як сплата винагороди ліквідатору (членам ліквідаційної комісії) та юридичне оформлення відповідних відносин з ними. Вважаємо, що зазначений технічний момент має віднайти своє відображення в законі, адже відсутність норми, якою б врегульовувалася процедура припинення повноважень ліквідаційної комісії або алгоритм сплати винагороди членам ліквідаційної комісії у випадку, якщо дане питання не було вирішено до внесення запису про припинення господарського товариства до єдиного державного реєстру, може зумовлювати проблеми для правозастосовної практики.

¹ Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.

² Дуканов С.С. Гражданско-правовое регулирование прекращения юридических лиц в Российской Федерации: дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Дуканов Сергей Сергеевич. – М., 2005. – 179 с. – С. 75.

³ Габов А.В. Ликвидация юридических лиц. История развития института в российском праве, современные проблемы и перспективы / А.В. Габов. – М.: Статут, 2011. – 303 с. – С. 108–109.

⁴ Дуканов С.С. Вказана праця. – С. 75.

⁵ Там само. – С. 74.

⁶ Там само. – С. 75, 89.

⁷ Повар П.О. Правове регулювання ліквідації підприємств в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Повар Павло Олександрович. – К., 2009. – 229 с. – С. 94, 96.

⁸ Дуканов С.С. Вказана праця. – С. 74.

⁹ Кузнецова Н.С. Институт юридического лица в Гражданском кодексе Украины. Альманах цивилистики: сб. статей / Н.С. Кузнецова, А.С. Довгерт; под ред. Р.А. Майданника. – К.: Алерта, 2012. – Вып. 5. – 624 с. – С. 169–208. – С. 185.

¹⁰ Дуканов С.С. Вказана праця. – С. 26.

¹¹ Габов А.В. Вказана праця. – С. 108.

¹² Там само.

¹³ Там само. – С. 110.

¹⁴ Там само. – С. 111–116.

¹⁵ Юрченко Н.А. Защита гражданских прав участников хозяйственных обществ: дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Юрченко Надежда Александровна. – Екатеринбург, 2004. – 176 с. – С. 20.

¹⁶ Там само. – С. 21.

¹⁷ Суб'єкти цивільного права / за заг. ред. академіка АПРН України Я.М. Шевченко. – Х.: Харків юридичний, 2009. – 632 с. – С. 211.

¹⁸ Дуканов С.С. Вказана праця. – С. 75.

- ¹⁹ Там само. – С. 74.
²⁰ Там само. – С. 74–76.
²¹ *Габов А.В.* Вказана праця. – С. 106.
²² *Слоневская А.Ю.* Ликвидация коммерческих организаций: дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Слоневская Анна Юрьевна. – СПб., 2004. – 173 с. – С. 125.
²³ *Шевченко Н.І.* Правове регулювання припинення господарських товариств шляхом реорганізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Шевченко Наталя Ігорівна. – К., 2012. – 239 с.
²⁴ *Повар П.О.* Вказана праця. – С. 89.
²⁵ Там само. – С. 22.
²⁶ Там само. – С. 89.
²⁷ Суб'єкти цивільного права / за заг. ред. академіка АПрН України Я.М. Шевченко. – Х.: Харків юридичний, 2009, 632 с. – С. 230.
²⁸ *Габов А.В.* Вказана праця. – С. 98.
²⁹ Там само. – С. 99–100.
³⁰ Про банки і банківську діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30.
³¹ *Повар П.О.* Вказана праця. – С. 96; *Габов А.В.* Вказана праця. – С. 101.
³² *Повар П.О.* Вказана праця. – С. 97.
³³ *Габов А.В.* Вказана праця. – С. 101–102.
³⁴ *Повар П.О.* Вказана праця. – С. 96–97.
³⁵ Там само. – С. 95.
³⁶ *Дуканов С.С.* Вказана праця. – С. 73–75.
³⁷ *Габов А.В.* Вказана праця. – С. 101.
³⁸ Там само. – С. 103.
³⁹ Там само. – С. 104.

Резюме

Хоменко В.О. Правові наслідки прийняття рішення про припинення господарського товариства.

Стаття присвячена дослідженню правових наслідків прийняття рішення про припинення господарського товариства. Окрема увага автора приділена визначенню обсягу цивільної правосуб'єктності юридичної особи у випадку прийняття рішення компетентним органом про її припинення (можливість укладення юридичною особою правочинів, можливість виступати засновником (учасником) інших юридичних осіб, можливість бути позивачем/відповідачем у суді у випадку прийняття рішення компетентним органом про припинення такої юридичної особи). Незважаючи на те, що факт обмежень прав або функцій ліквідатора (ліквідаційної комісії) не викликає сумнівів, питання правової природи таких обмежень має дискусійний характер у юридичній науці (при цьому практична необхідність їх визначення полягає, зокрема, у мінімізації ризику комерційної діяльності, яка здійснюється юридичною особою (в особі ліквідаційної комісії)). Автором звертається увага на можливості юридичної особи, щодо якої прийняте рішення про припинення, вчиняти правочини, відкривати філії та представництва, отримувати дозволи на провадження окремих видів господарської діяльності тощо.

Ключові слова: господарське товариство, ліквідація, реорганізація, правонаступництво, ліквідатор, ліквідаційна комісія.

Резюме

Хоменко В.А. Правовые последствия принятия решения о прекращении хозяйственного общества.

Статья посвящена исследованию правовых последствий принятия решения о прекращении хозяйственного общества. Отдельное внимание автора уделено определению объема гражданской правосубъектности юридического лица в случае принятия решения компетентным органом о его прекращении (возможность заключения юридическим лицом сделок, возможность выступать учредителем (участником) других юридических лиц, возможность быть истцом/ответчиком в суде в случае принятия решения компетентным органом о прекращении такого юридического лица). Несмотря на то, что факт ограничений прав или функций ликвидатора (ликвидационной комиссии) не вызывает сомнений, вопросы правовой природы таких ограничений имеет дискуссионный характер в юридической науке (при этом практическая необходимость их определения состоит, в частности, в минимизации риска коммерческой деятельности, осуществляемой юридическим лицом (в лице ликвидационной комиссии)). Автор обращает внимание на возможность юридического лица, относительно которого принято решение о его прекращении, заключать сделки, открывать филии и представительства, получать разрешения на осуществление отдельных видов хозяйственной деятельности и т.д.

Ключевые слова: хозяйственное общество, ликвидация, реорганизация, правопреемство, ликвидатор, ликвидационная комиссия.

Summary

Khomenko. V. Legal implications of decision making on termination of the legal entity.

The article is devoted to the study of the legal consequences of the decision to terminate the economic company. The author's attention is paid to determination legal capacity scope of a legal entity in case of a competent authority on its termination (the ability of a legal entity to join legal relations, the ability to act as a participant of other legal entities, the ability to be a plaintiff / respondent in court etc). Despite the fact that restrictions on the rights or functions of a liquidator (liquidation commission) are not in doubt, the legal nature of such restrictions is of a disputed nature in legal doctrine (in this case, the practical need for their determination consists, in particular, of minimizing the risk of legal entity (in the person of the liquidation commission)). The author draws attention to the possibility of the legal entity in relation to which it was decided to terminate it, to join transactions, to open fi (AI) and representation offices (RO), to obtain permission to carry out certain types of economic activity, etc.

Key words: legal entity, liquidation, reorganization, succession, liquidator, liquidation commission.